

Modern melkveebedrijf biedt werkgelegenheid voor nabijgelegen dorp

Elke koe in het middelpunt

Op melkveebedrijf Rischenhof in Uthlede begon Claus Luerssen in de jaren tachtig met vijftig melkkoeien, maar inmiddels zijn dat er 800. De melkcarroussel vormt het middelpunt van het bedrijf en draait twaalf uur per dag. Gezondheid en welzijn van de koeien staan voorop. 'Elke koe staat nog steeds in het middelpunt.'

tekst **Jorieke van Cappellen** foto-impressie www.veeteelt.nl

Het modern ontworpen kantoorgebouw, de luxe bestrating en het gemillimeterde gazon met middenin een fontein geven het erf van Rischenhof in Uthlede nauwelijks de aanblik van een melkveebedrijf. Wie verder kijkt, ziet in de twee ruim opgezette ligboxenstallen een indrukwekkende rij koeienkoppen aan het voerhek. Op Rischenhof worden ruim 800 koeien gemolken.

'Een bedrijf moet een nette uitstraling hebben naar de omgeving', geeft de Duitse eigenaar Claus Luerssen als ver-

klaring voor de verzorgde aanblik van het bedrijf. 'Dat schept vertrouwen bij consumenten. Bovendien ben je zelf minder geneigd om spullen of materialen her en der neer te leggen. Rommel trekt nieuwe rommel aan.'

Begonnen met 50 koeien

Met de huidige 800 melkkoeien is Rischenhof een van de grootste bedrijven in de Duitse deelstaat Nedersaksen. De driehoek Cuxhaven, Bremen en Hamburg, waarin het plaatsje Uthlede ligt, is

het meest melkrijke gebied van de deelstaat. In het kleine dorp nam Luerssen in de jaren tachtig met zijn vrouw Christiane het bedrijf van zijn ouders over. Luerssen beschouwt zichzelf als veehouder van 'gewone komaf'. 'Ons bedrijf lag bijna in het dorp en we hadden vijftig koeien.'

Stilzitten bleek aan de ondernemer niet besteed. In de loop van de jaren groeide het bedrijf gestaag naar 250 melkkoeien. Looplijnen en automatisering waren echter niet ideaal. Samen met zijn gezin waagde Luerssen in 2008 de stap naar een compleet nieuw bedrijf iets buiten het dorp, slechts 400 meter van de oude boerderij. 'Aanvankelijk wilden we voor 500 koeien bouwen, maar de mogelijkheid voor 800 koeien was er milieutechnisch gezien wel', vertelt Luerssen. 'We hadden ook de ontwikkelingen in de melkveesector in ons achterhoofd. Wilden we ook in de toekomst vooruit kunnen, dan moesten we echt groot zijn. Die 300 koeien meer maakte dan ook niet meer zoveel uit.'

Van boven naar beneden:

- Het bedrijf heeft twee mestvergistingsinstallaties
- Zonnepanelen op beide staldaken
- Voor kalfkoeien en koeien die extra zorg nodig hebben is er een aparte stal

Claus Luerssen

Met achthonderd koeien is het melkveebedrijf Rischenhof van de familie Luerssen een van de grootste bedrijven van de Duitse deelstaat Nedersaksen.

Duitsland

Aantal koeien:	800
Melkquotum:	9.000.000 kg
Melkproductie:	10.800 3,90 3,45
Hoeveelheid land:	300 ha

Het bedrijf is qua uitstraling en grootte een enorme blikvanger naast het kleine dorp. 'Ons uitgangspunt was dat de grootte van het bedrijf niet ten koste mocht gaan van de omgeving, het moet juist een aanwinst zijn', vertelt Luerssen. 'Met 300 hectare grond in de nabije omgeving is het bedrijf qua ruwvoervoorziening praktisch zelfvoorzienend.'

De twee mestvergistingsinstallaties achter het bedrijf produceren jaarlijks 4,2 miljoen kWh groene stroom. 'De stroom wordt direct geleverd op het stroomnet en met een deel van de warmte die vrijkomt bij de mestvergisting, willen we vanaf de tweede helft van 2014 onder meer de huizen van onze burens, de school, de turnhal en de peuterspeelzaal in het dorp gaan verwarmen.' Naast de energiewinning uit mest zijn beide stalbanken sinds drie jaar voorzien van zonnepanelen, die gezamenlijk 350.000 kWh stroom produceren dat direct op het stroomnet geleverd wordt.

De vijftien arbeidsplaatsen (11 vak) op het bedrijf zijn voor een deel ingevuld door mensen uit het dorp. Dat bood voor het dorp extra werkgelegenheid, maar betekende ook dat lang niet elke medewerker ervaring had met het werken met koeien. 'We gaven de voorkeur aan mensen buiten de sector. Zij leren vaak beter en sneller en je hoeft ze geen dingen af te leren', aldus Luerssen. Bij een groot bedrijf is een goede scholing van medewerkers van het grootste belang', vindt de ondernemer. 'Hoe moet je goed kalveren voeren, wat is schoon melken? We steken veel tijd in opleiding, scholing en het werken volgens protocollen. Het kost ons zeker veel inspanning, maar we zien dat het ook zijn vruchten afwerpt.'

Voor diergezondheid en voor vruchtbaarheid heeft het bedrijf twee aparte herdmanagers. Iedere dag is er vijftien minuten een kort overleg tussen Claus en Christiane Luerssen en de herdmanagers. Naast hen houdt een medewerker zich fulltime bezig met het beheer en het onderhoud van de mestvergistingsinstallaties, is er een aparte medewerker voor het voeren en heeft het bedrijf een aantal melkers in dienst. Om de werkzaamheden en arbeidsprocessen te bespreken, vindt één keer per maand een twee uur durend overleg plaats met het complete team.

Twaalf uur per dag melken

Luerssen streeft in 2015 naar een uiteindelijk melkproductie van jaarlijks tien miljoen kilogram. De melkkoeien zijn naar lactatiestadium verdeeld in vijf productiegroepen, waarbij drie groepen drie keer per dag gemolken worden. Twee groepen met koeien die pas gekalfd hebben of koeien die vanwege ziekte extra zorg nodig hebben, worden twee keer per dag gemolken. De koeien bereiken momenteel een productie van bijna 11.000 kilogram melk. De 50-stands Boumatic-melkcarroussel draait daarvoor ruim twaalf uur per dag. Met drie melkers per ronde duurt het melken 3,5 uur, plus een half uur reinigen. Om de be-

Boven: vlotte koeherkenning door koebedrijfsnummers op de halsband
Links: de 50-stands melkcarroussel

De achthonderd koeien zijn naar lactatiestadium verdeeld in vijf managementgroepen

drijfsprocessen goed te laten verlopen, hanteert het bedrijf een vaste weekplanning. Op maandag worden koeien drooggezet, op dinsdag is er drachtigheidscontrole door de dierenarts, die daarnaast maandelijks een bedrijfsbezoek brengt. 's Woensdags en donderdags worden groepen koeien verplaatst.

De vaarzen kalven voor het eerst af op 25 maanden en de tussenkalftijd ligt op een constante 395 dagen. Het vervangingspercentage ligt op 25 procent.

De herdmanager vruchtbaarheid neemt het insemineren voor rekening. Bij de stierkeuze zijn veel melk en goede uiers en benen de belangrijkste criteria, waarbij voor 50 procent gebruik wordt gemaakt van genoomstieren.

Melktaxi voor kalveren

Hoewel Luerssen zelf nog maar weinig tussen de koeien te vinden is, heeft de ondernemer een duidelijke visie. 'Ik heb een grondige hekel aan zieke koeien. De uitdaging is om elke dag te zorgen voor een zo goed mogelijk rantsoen en goede verzorging.' De ruime diepstrooiselboxen bieden de hoogproductieve koeien veel comfort. De boxen worden ingestrooid met stromest uit de kalverboxen, stro en kalk, een goedkope oplossing. Voor transitiekoeien is er extra aandacht. De aparte transitiestal ligt het dichtst bij

de melkcarrousel. 'Vijf tot zes dagen voor afkalven gaan de droge koeien in het strohok, tot twee dagen na het afkalven.' Tot tien dagen meten we dagelijks de lichaamstemperatuur van de afgekalvde koeien om koorts al snel op te merken. De koeien blijven tot zes weken in de transitiestal, om vervolgens naar de grote stal te verhuizen.

De pasgeboren kalveren krijgen voor een goede start via drenching direct tot vier liter biest en worden voorzien van een kleefbandje om de poot. 'Voor een snelle aanmelding schrijven we hierop het unieke koebedrijfsnummer van het kalf en de afstamming.'

Aan het eind van iedere dag worden de geboren kalveren in hun eenlingbox verhuisd naar de oude boerderij, die nu de jongveelocatie is.

Met een mobiele melktaxi worden de kalveren twee keer per dag gevoerd. Na zes maanden wordt de opfok uitbesteed aan een opfokbedrijf, waarna de vaarzen op zeven maanden dracht terugkomen op Rischenhof.

Geen koeienboer maar manager

Ondanks de stormachtige groei van het bedrijf in vijftien jaar, ziet Luerssen Rischenhof nog altijd als familiebedrijf. 'We hebben het echt samen gedaan, want het hele gezin moet achter zo'n

stap staan. Mijn zoon volgt nu in de Verenigde Staten een masteropleiding voor het management op grote melkveebedrijven. We verwachten dat we veel kunnen leren van zijn ervaringen.'

Dat de ondernemer zelf niet meer tussen de koeien loopt, vindt hij geen probleem. 'Vroeger had ik zelf het gras gemaaid, nu doet een ander dat, zegt Luerssen. 'Het geeft mij vooral veel voldoening om iets te bereiken. Een groot bedrijf brengt heel andere zaken met zich mee. Je moet met personeel kunnen omgaan en dingen uit handen durven geven. Maar bij de bouw moesten we ook denken aan veiligheid voor medewerkers, strenge bouwvoorschriften en brandveiligheid. Ook de administratie en mestboekhouding zijn van een heel andere orde. Mijn uitdaging is nu dat het bedrijf goed blijft draaien, ik heb tenslotte wel de eindverantwoordelijkheid.'

Genieten doet de ondernemer nu op een andere manier. 'Mijn geluismoment is nu wanneer ik bij zonsondergang de melkcarrousel zie draaien en het gevoel heb dat alles gewoon lekker loopt.' De liefde voor koeien blijft. 'We doen er dagelijks alles aan om de koeien optimaal te verzorgen. Of we nu vijftig of achthonderd koeien hebben. Elke koe staat nog steeds in het middelpunt.' |

Het bedrijf biedt vanaf de openbare weg een moderne aanblik

